

Til:
Fylkesmannen i Buskerud

Kopi:
Miljødirektoratet

Deres ref. 2017/1762.

26. april 2017

Klage på tillatelse til tiltak på Gjellebekkveien og etablering av midlertidig omleggingsvei for E18 i Gjellebekkmyrene naturreservat

Sabima viser til tidligere oversendte klager, der vi også ba om oppsettende virkning og utsatt gjennomføring, og klager med dette mer utfyllende på tillatelse til tiltak på Gjellebekkveien og etablering av midlertidig omleggingsvei for E18 i Gjellebekkmyrene naturreservat. Vi ber om at tillatelsen oppheves.

Sabima mener det er oppsiktsvekkende å tillate inngrep av denne typen i et naturreservat, som skal ha lovens strengeste vern. Det skulle ha vært mulig å finne andre løsninger (jf. naturmangfoldloven § 12) på plassering av løsmasser enn å legge dem i et naturreservat, selv om avbøtende tiltak settes i verk. Det er svært uheldig med en utglidning der områder med det sterkeste vernet etter naturmangfoldloven kan behandles på denne måten. Sabima har forståelse for ønsket om å prioritere trafiksikkerhet i området, men kan ikke se at alternative løsninger er vurdert grundig nok for å hindre ødeleggelse i naturreservatet. Vi kan ikke se at lysregulering eller omkjøringsvei på sørsiden av E18 er vurdert.

I forbindelse med utvidelse av kulvert under E18 og etablering av midlertidig omleggingsvei for E18, har det blitt hevdet at tiltaket krever hogst og mellomagring av stedegne masser delvis i naturreservatet. Vi er klar over at tiltaket allerede er iverksatt. Det fremstår for oss at denne saken har sterkt preg av hastebehandling og at Fylkesmannen har vært under press, noe som dermed kan ha påvirket både utfallet og vurderingen av alternative tiltak. Vedtaket om dispensasjon er fattet bare få dager før tiltaket skulle iverksettes. Det fremgår av det opprinnelige vedtaket at Fylkesmannen kritiserer tiltakshaver for dårlige rutiner ved sin planlegging, som har ført til denne hastebehandlingen. Det synes opplagt at et tiltak av denne typen må

ha vært planlagt i lang tid, og det kan nesten synes som det er spekulert i å søke om dispensasjon fra vernebestemmelsene med kort frist for å legge press på Fylkesmannen for en positiv avgjørelse. Vi mener denne situasjonen er fullstendig uakseptabel.

For øvrig er dette omlegging og endringer av en vei i forbindelse med en lokal reguleringsplan om industriutbygging som ennå ikke er vedtatt av Lier kommune. Vi frykter at en slik veiutbygging da vil bli brukt som pressmiddel for å få gjennomført også resten av utbyggingene i området, som vi regner med vil få ytterligere negativ påvirkning på naturverdiene.

Den samlede belastningen av diverse reguleringer, bit for bit-utbygginger og omdisponering av arealer på Gjellebekkmyrene og Haugerudmyra har ført til at den samlede belastningen på både naturtypelokalitetene, landskaps-vernområdet og naturreservatet er alt for stort og bryter med naturmangfoldloven (§ 10). Det er derfor et krav etter naturmangfoldloven med en helhetlig forvaltning som ivaretar de store natur- og friluftslivsverdiene i umiddelbar nærhet til reguleringsområdet, og at en setter enkeltsaker som kommer i fremtiden inn i et større helhetlig bilde. Om man studerer flyfotografier og kart, fremgår det tydelig at verneområdet er «innklemmt» mellom omfattende utbygging og oppdyrking i nabolaget for øvrig, og derfor må ha et særlig strengt vern.

Reservatet består av rikmyrer, sumpskog og fastmarkskog som barskog og edelløvskog. Innenfor reservatet finnes også et gammelt kalkbrudd, samt kalkmyr med ekstremrik vegetasjon. Det er også mange rike skogtyper innenfor reservatet: sumpskog, gråor-heggeskog, gråor-askeskog, alm- lindeskog, lågurt-granskog. Sjeldne orkideer som myrflangre, marisko og flueblomst er funnet i reservatet. Myrflangre er en av de vakreste orkideene vi har og er «sterkt truet» på norsk rødliste for arter. De fleste forekomstene finner man i Buskerud, men mange av dem er under sterkt press – i høy grad også i det aktuelle området.

Sabima er sterkt kritisk til at arealer avsatt som naturreservat skal utnyttes til dette arealformålet, da reservatet innehar nasjonalt og regionalt viktige naturverdier og er allerede sterkt påvirket av tidligere gjennomførte utbygginger. Allerede planlagte utbygginger vil øke presset på verneformålet for naturreservatet, samt redusere et allerede begrenset vernet naturareal, og den samlede belastningen dette har på naturreservatets biologiske mangfold kan føre til alvorlige svekkelser i økosystemet og et sterkt degradert naturreservat.

Fylkesmannens begrunnelse for å gi dispensasjonen er uklar. Som Fylkesmannen påpeker er det ikke åpning for tiltak av denne typen i verneforskriften, og Fylkesmannen trekker da i stedet fram den generelle dispensasjonshjemmelen i

naturmangfoldloven (§ 48). Den sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak «... dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.» Det fremgår av forarbeidene til naturmangfoldloven at denne bestemmelsen skal være en «sikkerhetsventil» for tiltak som var «umulig å forutse på vernetidspunktet». Det aktuelle veibyggingstiltaket synes overhodet ikke å være av denne typen, og det må således legges til grunn at det er et *poeng* at verneforskriften ikke åpner for slike tiltak. Området ligger som nevnt i et pressområde, der det ikke er aktuelt med ytterligere inngrep dersom de sterkt «innrammede» verneverdiene skal kunne ivaretas.

I tillegg til at vi mener det er feil å bruke bestemmelsen i § 48, mener vi også at den er brukt feil. Det er hjemmel for å gi dispensasjon dersom et tiltak «ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.» Det er åpenbart at dette tiltaket strider mot vernevedtaket og kan påvirke verneverdiene, noe også Fylkesmannen påpeker. I sin begrunnelse pendler Fylkesmannen mellom omtalen av en vesentlig samfunnsinteresse og sikkerhetshensyn for lokalsamfunnet. Det synes som sistnevnte er begrunnelsen man har landet på, men det er ikke begrunnet særlig godt med hvilke konsekvenser for sikkerheten det er snakk om, og det er heller ikke utredet hvordan sikkerheten eventuelt kan ivaretas på andre måter.

Vi ber Miljødirektoratet om å oppheve dispensasjonen Fylkesmannen har gitt til å gjennomføre tiltaket. Dette vil kanskje oppleves som lite meningsfylt all den stund tiltaket allerede er gjennomført, men etter vårt syn vil dette sende et sterkt, klart og viktig signal om at dette ikke er en akseptabel måte å hastebehandle et naturreservat på for et slikt formål. Fylkesmannen presiserer i tillatelsen at tiltakshaver eventuelt gjennomfører tiltaket på egen risiko før klagefristen er utløpt, og en opphevet tillatelse vil da få de konsekvenser for tiltakshaver som et ulovlig terrenginngrep i et naturreservat vil få. Dette mener vi både ville være naturlig og et riktig signal å sende, også når situasjonen skyldes fraværende rutiner hos tiltakshaver for å søke om dispensasjon fra vernebestemmelser i god tid.

Vennlig hilsen

Christian Steel
Generalsekretær